

# Laar Kern

## Van boerderijen moet je het hebben

Laar bestaat uit enkele woonwijken en verschillende vrijstaande boerderijen aan de randen. Biodiversiteit is te vinden in de groene tuinen. Individuele inwoners kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de soortenrijkdom in Laar. Meer besdragende en bloemrijke planten bijvoorbeeld verhogen de biodiversiteit in een gebied. Het bewijs is te vinden aan de Heugterbroekdijk. Binnen deze straat heeft een fanatieke waarnemer rond de 50 soorten gezien rondom een boerenerv met veel begroeiing. Dit hoge aantal waarnemingen geeft aan dat groene tuinen lokale hotspots zijn voor de biodiversiteit. Vogels en vlinders hebben er baat bij, maar ook soorten die niet opvallen zoals diverse kleine insecten. De mierenkever is er één van. Als een mierenkever wordt aangetroffen weet je gelijk dat de omgeving gezond is met veel diversiteit in insecten. De mierenkever is namelijk een geduchte jager van kevers.

De Sint-Hiëronymus en Sint-Antoniuserk staat in het noordoosten van Laar op een oud omgracht verdedigingswerk (een schans). In 2009 is de schans heringericht met als uitgangspunt dat de schans een plek voor iedereen zou worden, ook werd de oude vorm van de schans teruggebracht. De oeverbegroeiing bij de gracht is geheel verwijderd en op de schans zijn meerdere bomen en planten toegevoegd.

Laarderschans (Google Streetview)

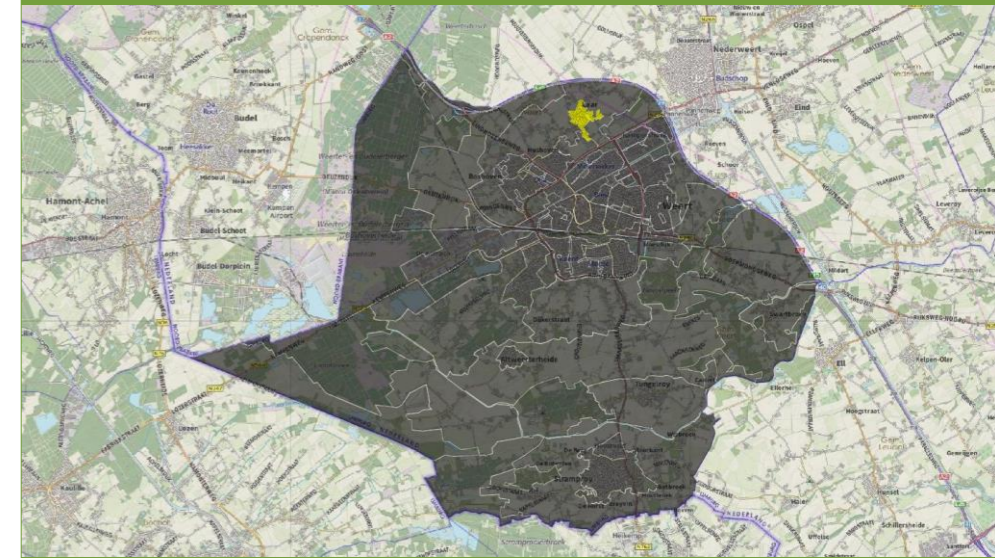
Mierenkever (M. de Haas)

Op het eiland en rondom de gracht zijn na afloop van de herinrichting veel gazons aanwezig.

De gracht wordt gebruikt door watervogels zoals de wilde eend en de waterhoen. In 2021 is zelfs een ijsvogel waargenomen! Ijsvogels zijn prachtige verschijningen die jagen op kleine visjes en waterinsecten. De vogels zitten vaak stil op een laaghangende tak boven het water op zoek naar visjes.

Aan de randen van Laar zijn enkele steenuilen waargenomen, allemaal op boerenerven. Sinds 2021 is er namelijk vanuit het IVN Weert e.o. een steenuilenwerkgroep actief die nestkasten plaatsen en monitoren in Weert. De steenuil is een typisch soort voor landgebougebieden met gevarieerde erven of vrijstaande huizen. Ze jagen op open terreinen met het hele jaar door lage vegetatie. Dit is meer dan genoeg aanwezig in de omgeving van Laar.

Naast dat uilen zeer mooi zijn, zijn ze ook nog eens nuttig. Als een uil niet aan het broeden is eten ze gemiddeld 2 tot 3 muizen per dag. Laat staan als ze ook nog hun jongen moeten voeden! Om het aantal muizen op een erf beperkt te houden zijn deze roofvogels dus belangrijk. Om de steenuil te behouden is het belangrijk om boerenerven rommelig te laten, oude schuren te laten staan en kapotte dakpannen niet te herstellen. De steenuil staat hoog in de voedselketen, dus als het goed gaat met de steenuil, gaat het ook goed met allerlei anderen soorten vogels en kleine zoogdieren!



## Gebiedskenmerken

Oppervlakte	29,39 ha
Functie	Bewoning
Bodem	Hoge zwarte enkeerdgrond, lemig fijn zand

## Het Landschap

Laar is een klein dorp gelegen in een landelijk gebied ten noordwesten van het centrum van Weert. De woningen in Laar zijn grotendeels gebouwd in de periode tussen de jaren 60' en de jaren 90'. Aan de randen van Laar zijn nog veel oude boerderijen met landbouwpercelen aanwezig. Daarnaast staat in Laar een oude kerk. De Sint-Hiëronymus en Sint-Antoniuserk is gebouwd in 1949 en is gelegen op een oud omgracht verdedigingswerk (een schans).

Het openbaar groen binnen Laar bestaat vooral uit gazons, bomenspiegels en bomen langs de wegen. De voortuinen zijn afwisselend verhard en beplant. Sommige voortuinen zijn grotendeels verhard en andere voortuinen bestaan voornamelijk uit een groen gazon. Bij de oudere woningen in Laar valt op dat de voortuinen natuurlijker zijn ingericht met veel diversiteit in plantensoorten.

De afstand tussen Weert en Laar wordt steeds kleiner. Ten zuiden van Laar wordt momenteel de nieuwe woonwijk Laarveld gerealiseerd. Ondanks dat er veel gebeurt rondom Laar wordt het dorps- en landelijke karakter zoveel mogelijk behouden. Fietsers en wandelaars maken dankbaar gebruik van de vele wegen die vanuit Laar het buitengebied in lopen, bijvoorbeeld richting het Weerterbos.



Stadsreus (E. Witter)



Heksenvingermos (H. Looman)



Steenuil (Istock)

## Gefopt door de stadsreus

Meerdere insecten hebben zwart-gele strepen, zoals de wesp en de hoornaar. Veel mensen hebben een angst voor deze dieren doordat ze kunnen steken. Maar er zijn ook ongevaarlijke insecten met zwart-gele strepen die de wesp en de hoornaar nadoen om te ontsnappen aan belagers. Eén daarvan is de stadsreus. De stadsreus is een circa twee centimeter grote zweefvlieg en komt daarmee qua grootte in de buurt van de hoornaar, maar heeft geen angel en kan dus niet steken. Een ander duidelijk verschil met de wespachtigen is het ontbreken van een smalle taille.

Doordat de stadsreus zich verkleedt als een wespachtige, kunnen ze ongestoord een nest binnensluipen om daar eitjes te leggen. De larven van de vlieg overwinteren vervolgens in het nest waar ze eten van afval en dode wespenlarven. In de zomer komen de larven als volwassen vliegen uit het nest.

De volwassen stadsreus is geregeld te vinden op bloemrijke plantensoorten waar nectar en stuifmeel wordt gegeten.

Ondanks dat de wesp een enorme lastpost kan zijn en afkomt op bier en limonade, zijn de dieren ook nuttig. Een groot nest van ongeveer 6.000 wespen kan in één week rond de half miljoen vliegen vangen en meer dan 100.000 muggen. Dat is een voordeel voor ons. De kans is namelijk veel groter om gestoken te worden door een mug dan door een wesp!

De hoornaar is vele malen groter dan de wesp, maar vergeleken met de wesp is de hoornaar mens vriendelijker in gedrag en komt niet snel af op zoetigheid. Doordat de hoornaar groter is kan het ook jagen op grotere prooien zoals bijvoorbeeld spinnen.

Niet alle zwart-gele insecten kunnen steken. Pak dus niet gelijk de vliegenmepper, maar probeer te bepalen welk dier het is en geniet van de verschijning!

102 WAARGENOMEN SOORTEN (zoals bekend in Nationale Databank Flora en Fauna)

102

beste deelgebied 1.500

Vogels (39 waargenomen)		Vleermuizen (0 waargenomen)		Zoogdieren (0 waargenomen)	
Boomkruiper	Merel				
Ekster	Roodborst				
Holenduif	Steenuil				
Huismus	Turkse tortel				
Huiszwaluw	Zwarte roodstaart				
Reptielen, Amfibieën & Vissen (0 waargenomen)		Dagvlinders (14 waargenomen)		Libellen (0 waargenomen)	
		Atalanta	Kleine parelmoervlinder		
		Citroenvlinder	Kleine vos		
		Dagpauwoog	Koninginnenpage		
		Kleine parelmoervlinder	Oranjetipje		
Overige Ongewervelden (17 waargenomen)		Vaatplanten (2 waargenomen)		Overige (30 waargenomen)	
Grijze glasvleugelwants	Orius	Gekroesd fonteinkruid	Gewone poederkorst	Heksenvingermos	
Hoornaar	Spurrie-uil	Gewone raket	Vals dooiermos	Bleekgroene schotelkorst	
Kolibrievlinder	Stadsreus		Melig takmos	Kerkschotelkorst	
Mierenkever	Weideschaduw-wants		Stoeprandvingermos	Groot dooiermos	

## Weert heeft schone lucht!

Binnen Laar zijn 29 verschillende soorten korstmossen waargenomen. De meeste hiervan zijn gezien rondom de Sint-Hiëronymus en Sint-Antoniuserkerk. Sommige van deze soorten komen voornamelijk voor op bomen, zoals heksenvingermos en grove geelkorst. Anderen soorten komen juist voor op steen. De kerkschotelkorst is hier een voorbeeld van. Deze vrij zeldzame soort komt voornamelijk voor op muren van oude kerken.

Wist je trouwens dat een korstmos helemaal geen mos is? Een korstmos is een samenleving tussen groenalgen (of cyanobacteriën) en een schimmel. In Nederland komen ongeveer 700 soorten korstmossen voor, maar met zeker de helft hiervan gaat het niet goed. Korstmossen zijn gevoelig voor veranderen in het milieu en hebben een hekel aan luchtverontreiniging. Om korstmossen te laten groeien is er een evenwicht in de lucht nodig met weinig ammoniak en zwaveldioxide. Zijn er korstmossen aanwezig? Dan is de kans groot dat de lucht in de omgeving schoon en zuiver is. Dat is goed nieuws!

## Ben je benieuwd wat er op dit moment aan soorten wordt gezien ?

Neem eens een kijkje op [waarneming.nl](http://waarneming.nl) . Hier vullen vrijwilligers hun waargenomen soorten in. Steeds meer mensen voeren in wat ze hebben gezien. Op die manier leren we welke soorten voor kunnen komen. Deze kennis vormt een basis voor bescherming van de biodiversiteit. Wil je zelf een bijdrage leveren of soorten leren kennen ? Dan is er een app voor op je telefoon die aan de hand van foto's kan herkennen welke soort je hebt gezien. Kijk op [obsidentify](http://obsidentify).

## Wat zijn de knelpunten?

- Doordat er steeds meer vraag komt naar nieuwe woningen is de kans aanwezig dat Laar uiteindelijk moet inbreiden. Dit betekent dat tuinen kleiner zullen worden of zelfs verdwijnen. Boerenerven worden wellicht kleiner om ruimte te maken voor nieuwe woningen. Voor de biodiversiteit heeft dit grote gevolgen. Er zal minder ruimte voor natuur zijn, waardoor sommige soorten misschien wel gaan verdwijnen uit Laar.
- Ook uitbreiding kan een probleem vormen voor biodiversiteit. Als landbouwgronden verdwijnen kan het grote gevolgen hebben voor bijvoorbeeld de steenuil.
- In Laar staan woningen uit de jaren 60' tot 90'. Deze woningen zullen waarschijnlijk een keer gerenoveerd moeten worden. Ondanks dat er nog geen vleermuissoorten zijn waargenomen kunnen ze wel aanwezig zijn in huizen. Renovaties kunnen ten koste gaan van verblijfplaatsen van vleermuissoorten, maar ook van huismussen en gierzwaluwen.
- Openbaar groen in Laar is op de meeste locaties eentonig en diversiteit in het openbaar groen ontbreekt. De aanwezige bomenspiegels zijn vol geplant met dezelfde soort.

## “Weerter-soort” van dit deelgebied: de koninginnenpage



koninginnenpage (E.Witter)

Judaspennig (iStock)

## Wat zijn de kansen?

- De boomspiegels hebben op het moment eentonige ondergroei. Om het diverser te maken kunnen inheemse, laagblijvende en besdragende struiken aangeplant worden.
- De grasveldjes op en rondom de schans kunnen soortenrijker gemaakt worden door laagblijvende inheemse plantensoorten in te zaaien en blijft de vorm en uitstraling van de schans behouden.
- Tuinen biodiverser inrichten. Ruil de tuinverharding in voor mooie bloemen en enkele besdragende struiken. Hetzelfde geldt voor de strakke gazons: hiermee worden veel insecten, vlinders en vogels aangetrokken.
- Natuurinclusief bouwen (groene daken, nestkasten inbouwen etc.)
- Behoud van leefgebied steenuil, plaatsen en monitoren van nestkasten.

## Een beschermingsplan voor gebouwbewonende soorten

De soorten die voor hun nestlocaties helemaal afhankelijk zijn van plekken onder de dakpannen of in spouwmuren verdienen onze aandacht. Ze zijn extra kwetsbaar op het moment dat we huizen renoveren of slopen. Een manier om deze soorten actief te beschermen is een Soortenmanagementplan (SMP). In dit deelgebied de volgende soorten relevant, om middels gebiedsgerichte maatregelen te beschermen:

Soort	Geschikt ?	Bijzonderheden
Huismus	Ja	
Gierzwaluw	Ja	
Dwergvleermuis	Ja	
Laatvlieger	Ja	

### Basisvoorwaarden Weerter-soort

**Voedsel:** Voor de koninginnenpage bestaat het voedsel uit nectar, dat hij uit bloeiende planten haalt.

**Voorplanting:** Elke vlindersoort kent een plantensoort waar de rupsen op leven (de waardplant).

**Veiligheid:** Veel rupsen overleven niet door het gebruik van bestrijdingsmiddelen.

### Verbetermaatregel voor de Weerter-soort

Voor in de tuin, balkon of op het terras adviseert de vlinderstichting: winterheide, sneeuwbal, wilde hyacint, judaspennig en pinksterbloem.

De waardplant van de koninginnenpage is peen, zowel de wilde als de gecultiveerde soort. Je kunt dus in je tuin wortels kweken voor de vlinder én voor jezelf. Dille, venkel, engelwortel of maggiplant kan ook.

Gebruik geen bestrijdingsmiddelen en ga ongewenste soorten tegen op natuurlijke wijze, met de hand. Laat in de tuin een zonnig hoekje waar insecten hun gang mogen gaan. De rups van de koninginnenpage is net zo mooi als de vlinder. Laat waardplanten staan tot na de metamorfose.

De “Weerter-soort” van het gebied is de koninginnenpage. Deze soort is gekozen als vertegenwoordiger omdat dit deelgebied het optimale leefgebied vormt. Net als alle andere soorten heeft de koninginnenpage behoefte aan voedsel, voorplantingsplekken, veilige plekken om te rusten, vocht en verbindingen tussen de verschillende delen van het leefgebied. Als het goed gaat met de ambassadeur kunnen veel andere soorten meeliften op zijn succes.